

УДК 330.322

DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V28(2021)-12

Недільська Л. В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту, Поліський національний університет, м. Житомир, Україна

ORCID: 0000-0002-0528-9021

e-mail: larisa.nedelskaya@gmail.com

Куровська Н. О., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту, Поліський національний університет, м. Житомир, Україна

ORCID: 0000-0003-3344-6079

e-mail: kurovska@gmail.com

Модифікація оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Анотація. Визначено інвестиційну привабливість підприємства як складне і багатогранне поняття, що охоплює економічну, технологічну, фінансову, екологічну та соціальну складові та дає всебічну характеристику потенційному об'єкту інвестування, обґрунтовуючи рішення інвестора про можливість інвестування коштів з перспективою їх окупності та нарощення. Здійснено порівняння методичних підходів щодо визначення інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання та запропоновано авторську модифіковану методику, що узагальнює значення низки важливих економічних, соціальних та економічних показників. Визначено інтегральний показник інвестиційної привабливості вітчизняних агрохолдингів «Астарт-Київ», АПК-Інвест і МХП за показниками: приріст капіталу та капітальних інвестицій; питома вага банківських кредитів у складі капіталу підприємства; рівень оподаткування та захисту інтересів інвесторів; співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей; співвідношення середньомісячної заробітної плати на підприємстві з відповідним показником регіонального рівня; приріст викидів парникових газів. Обґрунтовано, що застосування у процесі оцінки інвестиційної привабливості підприємства комплексного підходу (з врахуванням економічних, соціальних та екологічних параметрів) дає можливість приймати виважені інвестиційні рішення та сприяти активному розвитку сучасного підприємства.

Ключові слова: інвестиційна привабливість; інтегральний показник; капітальні інвестиції; капітал; інвестор; індикатори.

Nedilka Larysa, PhD (Economics), Associate Professor of Finance and Credit Department, Polissia National University, Zhytomyr, Ukraine

Kurovska Natalia, PhD (Economics), Associate Professor of Finance and Credit Department, Polissia National University, Zhytomyr, Ukraine

Modification of the Assessment of Investment Attractiveness of the Enterprise

Abstract. Introduction. The need to find sources of funding, to attract new investors and expand the range of economic partners necessitates a constant review of approaches to assessing the investment attractiveness of enterprises in order to increase its reliability, transparency and objectivity.

Purpose. The purpose of the study is to identify the features of the assessment of investment attractiveness and improve its methodology.

Results. The investment attractiveness of the enterprise has been defined as a complex and multifaceted concept that covers economic, technological, financial, environmental and social components and gives a comprehensive description of the potential object of investment, thus justifying the investor's decision to invest funds with the prospect to return them and raise more. Methodological approaches to determining the investment attractiveness of economic entities have been compared; and a modified methodology developed by the authors has been proposed. The proposed methodology summarizes the value of a number of important economic, social and environmental indicators. The integrated index of investment attractiveness of domestic agricultural holdings Astarta-Kyiv, APK-Invest and MHP has been determined according to the following indicators: increase of capital and capital investment; the share of bank loans in the capital of an enterprise; the level of taxation and protection of investors' interests; the ratio of receivables and payables; the ratio of the average monthly salary at an enterprise with the corresponding indicator at the regional level; increase in greenhouse gas emissions. It has been substantiated that application of a complex approach in the process of assessment of investment attractiveness of an enterprise (taking into account economic, social and environmental parameters) makes it possible to make informed investment decisions and to promote active development of a modern enterprise.

Conclusions. This study suggests that the investment attractiveness of an enterprise is generated by a number of absolute and relative indicators, which are formed under the influence of all activities of the enterprise, as well as depend on its social, environmental and innovation policies.

Keywords: investment attractiveness; integrated index; capital investment; capital; investor; indicators.

¹Стаття надійшла до редакції: 10.07.2021

Received: 10 July 2021

JEL Classification: G11; G3.

Постановка проблеми. Активний розвиток економіки підприємств, регіонів та країн можливий лише при існуванні ґрунтовних фінансово-інвестиційних передумов. Початкове вкладання капіталу, яке забезпечуватиме інвестиційно-інноваційний розвиток, повинно базуватись на обґрунтуванні доцільності, ефективності та окупності такого фінансування як для інвестора, який зацікавлений у прирощенні своїх вкладень, так і для позичальника, ціллю якого є розвиток. Одним з основних інструментів формування привабливого ділового іміджу є оцінка інвестиційної привабливості підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітні аспекти формування та підтримання належного рівня інвестиційної привабливості досліджуються науковцями різних країн. Зокрема, китайський науковець Y. Luo обґрунтовує, що вирішальними критеріями для залучення міжнародних інвестицій слід вважати привабливість галузі та ділову репутацію фірми [4].

W. Chung та J. Song акцентують, що японські фірми, як правило, співпрацюють лише з перевіреними підприємствами, куди раніше успішно інвестувався капітал, а виняток становлять фірми з невеликим власним досвідом, які, як правило, співпрацюють з бізнес-партнерами [1]. M. V. Heeley, D. R. King та J. G. Covin переконують, що інвестиції в технологічне оновлення фірми часто підвищує її привабливість як потенційного об'єкта придбання, однак інвестиційне рішення повинно бути враховане при екологічних характеристиках галузі, в якій працює фірма [2].

Особливий акцент на інтересах інвестора робить С. В. Волошенко, яка зазначає, що «інвестиційна привабливість показує потенційний інтерес інвестора, а також територіальні фактори виробництва та збуту продукції, що безпосередньо пов'язано, по-перше, з інвестиційним кліматом регіону, по-друге, з показниками ефективності реалізації інвестиційних проєктів» [7]. Натомість В. В. Зубченко наголошує на необхідності детальнішого значення інвестиційної привабливості підприємства, оскільки стверджує, що вона «характеризується ефективністю використання ресурсного потенціалу майна, платоспроможністю, фінансовою стійкістю, його спроможністю до економічного зростання, підвищення прибутковості капіталу, техніко-економічного рівня виробництва, якості та конкурентоспроможності продукції» [10]. При цьому, автор робить особливий акцент на внутрішньому потенціалі підприємства, дещо нівелюючи зовнішній системний вплив.

Водночас необхідність пошуку джерел фінансування, залучення нових інвесторів і розширення кола економічних партнерів спричиняє потребу постійного перегляду підходів щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємств, з метою

підвищення її вірогідності, прозорості та об'єктивності.

Формулювання цілей дослідження. Метою дослідження є виявлення особливостей оцінки інвестиційної привабливості підприємства та удосконаленні її методики. Окреслена мета зумовила необхідність вирішення наступних завдань: дослідити економічний зміст оцінки інвестиційної привабливості підприємства; розглянути методи оцінювання інвестиційної привабливості підприємств; сформувати модифікований підхід щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємства; апробувати запропонований підхід для оцінки рівня інвестиційної привабливості окремих вітчизняних агрохолдингів. Методологія дослідження базується на застосуванні загальних (абстракції, індукції, дедукції – при дослідженні теоретичних аспектів оцінки інвестиційної привабливості підприємства) і специфічних методів (монографічного, бенчмаркінгу – при встановленні та порівнянні рівня інвестиційної привабливості досліджуваних компаній).

Виклад основного матеріалу дослідження. Інвестиційна привабливість підприємства є важливим критерієм для прийняття рішення про ефективне розміщення капіталу. Об'єктивна оцінка інвестиційної привабливості надає можливість кожному із зацікавлених осіб (власники, інвестори, кредитори, працівники) вірогідно визначити та оцінити ризики, проаналізувати можливі вигоди чи загрози й окреслити можливі перспективи розвитку підприємства.

З огляду на глибокий і комплексний характер охоплення під час оцінки різноманітних станів та факторів розвитку підприємства, під інвестиційною привабливістю слід розуміти сукупність фінансово-економічних та виробничо-технологічних кількісних і якісних умов та критеріїв, які характеризують потенційні можливості суб'єкта господарювання та його економічні переваги у порівнянні з іншими об'єктами інвестування. Її метою є реалізація обґрунтованих заходів щодо мобілізації та залучення інвестиційних ресурсів для одержання прибутку чи соціального ефекту.

Вихідними індикаторами оцінки інвестиційної привабливості варто вважати сукупність чинників макро- та мікрорівнів, які можуть вплинути на рішення потенційних інвесторів (власників або кредиторів) про можливість розміщення капіталу.

Базові умови для успішного функціонування та розвитку підприємства формує макрорівень, який охоплює низку факторів економічної, політичної, соціальної та екологічної сфер, а саме: інвестиційний клімат регіону, в якому зареєстроване та функціонує підприємство; інвестиційну привабливість галузі чи сфери, у межах якої працює підприємство; територіальні межі ринків збуту; стадію життєвого циклу основного виду продукції на ринку; ступінь

конкуренції на ринку основного виду продукції; наявність соціальної інфраструктури у місці розташування підприємства; екологічна ситуація у місці розташування підприємства тощо. Детермінанти макrorівня вважаються системними й важко керованими чи некерованими, оскільки не піддаються впливу з боку менеджменту конкретного підприємства. Чим суттєвіший негативний вплив таких факторів, тим нижчий рівень інвестиційної привабливості підприємства навіть при сприятливих внутрішніх перевагах.

Фактори макrorівня можуть діяти на інвестиційну привабливість підприємства різнонаправлено. Зокрема, сприятливий інвестиційний клімат і високий рівень інвестиційної привабливості регіону (галузі, сфери) забезпечуватиме залучення інвесторів до розвитку підприємств, які функціонують у регіоні (галузі, сфери), але водночас посилюватиметься конкуренція на ринку капіталів, що сприятиме розширенню напрямів інвестування. Територіально широкі межі ринків збуту продукції можуть приваблювати інвесторів через значні перспективи нарощення обсягів виробництва, при цьому, така ситуація сприяє швидкій появі конкурентів, які можуть суттєво обмежити можливості розвитку. Крім того, важливими є соціальні та екологічні умови, які сформовані на підприємстві, оскільки приваблива ситуація сприятиме легкому підбору трудових ресурсів і високій продуктивності праці, а не сприятлива ситуація – дасть змогу інвестору придбати підприємство за нижчою ринковою вартістю.

Якість управління мікрорівня виступає значно вагомішим аргументом при визначенні оцінки інвестиційної привабливості підприємства, ніж фактори макrorівня. Серед критеріїв, за якими визначається ступінь впливу якості управління слід виділити: організаційно-правову форму підприємства, частку державної власності в статутному капіталі підприємства, частку акцій у вільному обігу на фондовому ринку; стадію життєвого циклу підприємства; якість та безпечність продукції підприємства; оцінку соціальної політики на підприємстві; доступність, прозорість і частоту розкриття фінансової та іншої інформації тощо.

Передусім, вагоме місце відводиться організаційно-правовій формі з відповідною структурою управління, оскільки саме цей критерій дає інвестору можливість вільного чи, навпаки, обмеженого доступу до вкладання капіталу та управління ним. Окремої уваги заслуговує вплив держави на діяльність та управління підприємством, оскільки такий вплив може обмежувати бажання та потреби інвестора. Також, вагомим критерієм є стадія життєвого циклу підприємства, яка для інвестора характеризує перспективи можливого розвитку. Рівень якості решти факторів внутрішнього управління підприємством також чинить вагомий вплив на прийняття інвестором позитивного рішення.

Третьою вагомою складовою оцінки інвестиційної привабливості підприємства слід вважати досягнутий рівень фінансового стану, який залежить від якості управління майном і капіталом, прибутковістю і діловою активністю, що вимірюється низкою індикаторів, таких як: рентабельність власного капіталу та діяльності, коефіцієнти автономності, платоспроможності, оборотності активів та капіталу, а також співвідношення позикових і власних коштів.

Отже, інвестиційна привабливість підприємства складне і багатогранне поняття, що охоплює економічну, технологічну, фінансову, екологічну та соціальну складові та дає всебічну характеристику потенційному об'єкту інвестування, обґрунтовуючи рішення інвестора про можливість інвестування коштів з перспективою їх окупності та нарощення.

З методологічної точки зору інвестиційну привабливість підприємства оцінюють сукупністю різноманітних показників, які враховують кількісний та якісний стан зазначених сфер діяльності кожного конкретного підприємства. Більшість методичних підходів щодо оцінки інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання, які нині висвітлюються в науковій літературі, зводяться до порівняльної (статистичної), експертної та рейтингової методик. Зокрема, порівняльний підхід базується на припущенні про те, що високий рівень кожного з обраних і проаналізованих показників свідчить про відповідно високий рівень інвестиційної привабливості суб'єкта чи об'єкта процесу інвестування. Одним із новітніх інструментів порівняльного аналізу є метод бенчмаркінгу, що передбачає порівняння суб'єкта господарювання за обраними вагомими параметрами з непрямыми конкурентами залежно від сектора економіки, в якому вони функціонують, що дає змогу виявляти інвестиційно привабливі об'єкти та приймати правильні інвестиційні рішення [6, 11, 12, 13, 14].

Метод експертних оцінок базується на міркуваннях і висновках, які формує конкретний експерт чи група експертів на підставі власних підходів і розрахунків, однак це спричиняє певний суб'єктивізм при виборі критеріїв, показників та формуванні суджень, які залежать від власної позиції експерта [8, 11, 12, 13].

Метод рейтингової оцінки підприємства ґрунтується на аналізі даних фінансової звітності й передбачає оцінку фінансового стану підприємства, за якої оцінюється платоспроможність, фінансова стабільність, прибутковість, ділова активність підприємства та інші критерії, що у підсумку зводяться в інтегральний показник, за яким здійснюється рейтингування об'єктів інвестування. Окремим різновидом рейтингової оцінки може бути рейтингування на основі експертних опитувань, результати яких оцінюються в балах та узагальнюються інтегральним показником [8, 9, 11, 12, 13].

Особливою формою поєднання методу експертних та рейтингових оцінок є рейтингування, яке здійснюють експерти рейтингових агентств. У сучасному економічному просторі успішно функціонує низка світових рейтингових агентств, таких як Forbes Standard and Poor's, Fitch Moody's, IBCA, SERM а також національних – «Кредит-Рейтинг», Міжнародний економічний рейтинг «Ліга Кращих», Національний бізнес-рейтинг та ін., які можуть слугувати надійним об'єктивним джерелом вірогідної інформації про об'єкт інвестування як для внутрішніх користувачів (прийняття управлінських рішень), так і зовнішніх інвесторів (конкурентів, партнерів, держави, фінансових установ, ЗМІ тощо).

Загалом, критерієм інвестиційної привабливості об'єктів інвестування за різноманітними методиками рейтингових оцінок є інтегральне значення (рейтинг), яке дає змогу інвестору прийняти позитивне рішення щодо вкладання інвестицій з найменшим ризиком і максимальним ефектом. Експерти стверджують, що єдиного методу рейтингової оцінки інвестиційної привабливості підприємства не існує, оскільки для кожного підприємства потрібен індивідуальний підхід до його оцінки та аналізу.

Нині, у світовій практиці надзвичайно популярною при визначенні рівня інвестиційної привабливості регіону (країни) є методика Світового банку, яка базується на розрахунку низки ключових критеріїв, таких як: 1) економічна активність регіону; 2) обсяг ринку капіталу та рівень його розвитку в регіоні; 3) особливості оподаткування суб'єктів господарювання в регіоні; 4) захист прав інвесторів та якість корпоративного управління; 5) соціальна захищеність населення; 6) підприємницькі можливості суб'єктів господарювання в регіоні [3]. Поряд з цим слід звернути увагу на важливість врахування в оцінці інвестиційної привабливості соціального аспекту та екологічних критеріїв, які впродовж останніх років активно обговорюються серед світової спільноти й враховані наразі у рейтингу Sustainable Development Report [5].

Отже, зважаючи на вагомість та прийнятність такого підходу для різноманітних об'єктів дослідження та враховуючи роль соціальної та екологічної складових у розвитку як суб'єктів, що господарюють, так і економіки загалом, пропонуємо наступну модифікацію оцінки інвестиційної привабливості підприємств (табл. 1): $IP_{in} = I_{ki} + I_k + I_{kb} + I_{dkz} + I_n + I_{zi} + I_{zn} - I_b$.

Таблиця 1 Технологія розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства

Позначення показника	Назва показника	Методика розрахунку
IP_{in}	інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємства	$IP_{in} = I_{ki} + I_k + I_{kb} + I_{dkz} + I_n + I_{zi} + I_{zn} - I_b$
I_{ki}	приріст обсягів капітальних інвестицій за останній рік (3-5 років)	I_{ki} = обсяг капітальних інвестицій підприємства звітного року / обсяг капітальних інвестицій базового року (1-5 років до звітного)
I_k	приріст капіталу підприємства	I_k = обсяг капіталу підприємства звітного року / обсяг капіталу попереднього до звітного року
I_{kb}	питома вага банківських кредитів у складі капіталу підприємства	I_k = обсяг банківських кредитів підприємства на кінець звітного року / обсяг капіталу на кінець звітного року. У випадку наявності прострочених кредитів, $I_k = 0$
I_{dkz}	абсолютне відхилення від 1 коефіцієнту співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства	$I_{dkz} = 1 -$ (середньорічний обсяг дебіторської заборгованості / середньорічний обсяг кредиторської заборгованості)
I_n	рівень оподаткування	I_n = обсяг податкових зобов'язань звітного року / обсяг податкових зобов'язань попереднього до звітного року
I_{zi}	рівень захисту інтересів інвесторів	результати експертних опитувань або дані визнаних рейтингових агентств (н/д, рейтинг Світового банку «Doing Business»)
I_{zn}	коефіцієнт співвідношення середньомісячної заробітної плати 1 працівника підприємства з відповідним показником регіонального рівня	I_{zn} = рівень середньомісячної заробітної плати 1 працівника підприємства / рівень середньомісячної заробітної плати 1 працівника у регіоні
I_b	приріст викидів парникових газів у тонах еквіваленту CO ₂	I_b = обсяг викидів парникових газів у звітному році / обсяг викидів парникових газів підприємством у попередньому до звітного році

Джерело: сформовано авторами на основі власних досліджень

Перший індикатор – приріст обсягів капітальних інвестицій за останній рік (1-5 років) свідчить про темпи оновлення матеріально-технічної бази виробництва та створення нових потужностей. При розрахунку цього показника важливо правильно обрати досліджуваний період, оскільки окремі підприємства можуть впроваджувати технологічні проекти впродовж декількох років.

Приріст капіталу підприємства (за показниками його обсягу на кінець відповідного року) – показує темпи нарощення фінансування діяльності підприємства. Передусім, виявляється залежність: чим більше капіталу вкладено у підприємство, тим більші потужності залучені й тим більших обсягів виробництва можна досягти. Однак, існує ризик концентрації залученого капіталу, що може призвести до високого рівня фінансової залежності та втрати автономії.

Питома вага банківських кредитів у складі капіталу підприємства, за сумою їх залишку на кінець відповідного року, показує тенденції щодо розвитку виробництва, однак, слід зважати на наявність прострочених та сумнівних до погашення кредитів, які свідчатимуть про втрату платоспроможності позичальника – у таких випадках до індикатора застосовується коефіцієнт «0».

Абсолютне відхилення від 1 коефіцієнту співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства свідчить про ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства, що визначає його платоспроможність та ліквідність. Окрім того, значне перевищення однієї з компонент даного індикатора слугуватиме сигналом для інвестора про можливі позови чи спірні моменти з контрагентами (дебіторами чи кредиторами).

Рівень оподаткування розраховується як співвідношення обсягу податкових зобов'язань звітного та попереднього до нього років і показує податкове навантаження на підприємство, нарощення якого може бути пов'язано зі зростанням масштабів господарювання, підвищенням прибутковості, значним розширенням кількості працівників тощо. Поряд з цим, великі за обсягом податкові платежі свідчать про прозоре ведення господарської діяльності та високий рівень відповідальності платника податків. Обидві ці позиції

можуть слугувати інвестору додатковим підтвердженням привабливості підприємства.

Наступний індикатор – рівень захищеності інтересів інвесторів – є якісним показником макrorівня і визначається шляхом експертного опитування безпосередніх фахівців та професіоналів, які не менше 5-10 років працюють на ринку конкретного регіону і мають досвід управління типовими підприємствами, які цікавлять інвестора. Наразі такі показники можна отримати в розрізі держав на порталі Світового банку «Doing Business». За необхідності порівняння різних об'єктів інвестування в межах однієї країни доречним буде проведення експертного опитування стосовно оцінки особливостей інвестування кожного досліджуваного об'єкта зокрема.

Оцінка соціальної політики підприємства може бути здійснена за показником середньомісячної заробітної плати 1 працівника у співвідношенні до середньомісячної заробітної плати працівників у регіоні. Такий показник передусім показує рівень платоспроможності населення, що забезпечуватиме рівень продуктивності праці та швидкість збуту готової продукції, а також, порівняльну оцінку із загально регіональною ситуацією у сфері соціального захисту населення.

Рівень викидів парникових газів у тонах еквівалента CO₂ характеризує рівень дотримання підприємством екологічної складової його стратегії сталого розвитку і слугує індикатором якості навколишнього середовища. Приріст цього показника за останні роки слугує дестимулятором при прийнятті інвестиційного рішення.

Таким чином, інтегральний показник розраховується як алгебраїчна сума значень усіх індикаторів (стимуляторів), за вирахуванням значення індикатора рівня викидів CO₂ (дестимулятора). У результаті, максимізація інтегрального показника свідчить про вищий рейтинг підприємства у порівнянні з попередніми періодами чи іншими об'єктами оцінки.

Апробація запропонованого методичного підходу на основі матеріалів вітчизняних агрохолдингів (табл. 2) свідчить про її доступність у використанні та прийнятність результатів для інвесторів.

Таблиця 2 Рівень інвестиційної привабливості вітчизняних агрохолдингів

Показник	Агропромхолдинг Астарта-Київ	АПК-Інвест	МХП
Приріст обсягів капітальних інвестицій за останній рік (3-5 років)	1,01	1,78	0,90
Приріст капіталу підприємства	1,02	1,07	0,89
Питома вага банківських кредитів у складі капіталу підприємства	0,04	0,00	0,02
Абсолютне відхилення від 1 коефіцієнту співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства	0,12	-0,41	0,20
Рівень оподаткування	1,68	1,07	0,25
Рівень захисту інтересів інвесторів	2,00	2,00	2,00
Коефіцієнт співвідношення середньомісячної заробітної плати 1 працівника підприємства з відповідним показником регіонального рівня	0,51	1,24	1,27
Приріст викидів парникових газів еквівалента CO ₂	(0,65)	(1,00)	(1,08)
Інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємства	5,74	5,76	4,46

Джерело: сформовано авторами на основі власних досліджень

Результати дослідження дають підстави стверджувати про прийнятний інвестиційний клімат, в якому функціонують дані компанії. Передусім, важливим аспектом є привабливість сільськогосподарської галузі, через можливість значної диверсифікації виробництва та сприятливий для агробізнесу клімат, крім того, ця галузь характеризується нестабільними, досить складними умовами економічного та соціального походження. Варто зазначити, що агрохолдинги беруть активну участь у розвитку соціальної інфраструктури та в численних благодійних проєктах, здійсненні соціальних заходів для дітей та дорослих.

Індивідуальні показники кожної із досліджуваних компаній свідчать про високий рівень їх ділової активності та фінансової стабільності, що важливо для будь-якого інвестора. Особливої уваги заслуговує найвищий, серед наведених компаній, рейтинг інвестиційної привабливості АПК-Інвест. Такий рівень отримано шляхом переважання даної компанії за більшістю досліджуваних параметрів: найбільший приріст капіталу та капітальних інвестицій, незначні

обсяги банківських кредитів та кредиторської заборгованості, не суттєві зміни у податковому навантаженні та в обсягах викидів парникових газів. У підсумку, саме АПК-Інвест для потенційних інвесторів може бути досить привабливою компанією. Однак, інвесторам слід зважати на системні некеровані ризики, які можуть стати визначальними при виборі об'єкта інвестування. Таким чином, ці та інші аспекти окремо й у сукупності можуть слугувати вагомою підставою для прийняття інвестиційного рішення.

Висновки. Отже, дане дослідження дає підстави стверджувати, що інвестиційна привабливість підприємства генерується низкою абсолютних та відносних показників, які формуються під впливом усіх видів діяльності підприємства, а також залежать від його соціальної, екологічної та інноваційної політики. Окрім того, застосування у процесі оцінки інвестиційної привабливості підприємства комплексного підходу (з врахуванням економічних, соціальних та екологічних параметрів) дає можливість приймати обґрунтовані інвестиційні рішення та сприяти активному розвитку сучасного підприємства.

Література:

1. Chung W. and Song J. Sequential Investment, Firm Motives, and Agglomeration of Japanese Electronics Firms in the United States. *Journal of Economics & Management Strategy*. 2004. No. 13. p. 539-560. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1430-9134.2004.00022.x>
2. Heeley M. B., King D. R., Covin J. G. Effects of Firm R&D Investment and Environment on Acquisition Likelihood. *Journal of Management Studies*, 2006. No. 43. p. 1513-1535. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1467-6486.2006.00636.x>
3. Investment Climate Surveys. World Bank. URL : <http://rru.worldbank.org/InvestmentClimate/> (Last accessed: 11.05.2021).
4. Luo Y. Industry Attractiveness, Firm Competence, and International Investment Performance in a Transitional Economy. *Bulletin of Economic Research*, 1998. No. 50. p. 73-82. DOI: <https://doi.org/10.1111/1467-8586.00052>
5. Sustainable Development Report. URL : <https://dashboards.sdindex.org/rankings> (Last accessed: 11.05.2021).
6. Болдова А. А., Косюк Р. О. Оцінка справедливої вартості як основний критерій інвестиційної привабливості компанії. *Вісник Одеського національного університету*. Сер. Економіка. 2018. Вип. 5. С. 138-143.

7. Волошенко С. В. Методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Збірник наукових праць Л'ОГОС*, 2020. С. 74-75. DOI: <https://doi.org/10.36074/15.05.2020.v1.28>
8. Єпіфанова І. Ю., Гладка Д. О. Управління інвестиційною привабливістю підприємств молочної галузі. *Економіка та держава*. 2020. № 5. С. 64–69. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.5.64
9. Завадських Г. М. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. 2017. Вип. 17. С. 152-155.
10. Зубченко В. В. Методичні підходи оцінки інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств. *Економіка та управління АПК*. 2017. № 1. С. 35-43.
11. Ковальов В. В., Федорчук О. М. Інвестиційна привабливість та методи її оцінки. Теорія, методологія і практика обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів агробізнесу та сільських територій : нові реалії та перспективи в умовах інтеграційних процесів: [колективна монографія] / за заг. ред. Мармуль Л. О. Херсон : Айлант, 2020. С. 259-270.
12. Овандер Н. Л., Любецька М. О. Концептуальна модель діагностики інвестиційної привабливості підприємства. *Економіка та суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 314-320.
13. Рзаєва Т. Г., Вакулова В. О. Напрями оцінки інвестиційної привабливості регіону та їх спрямування відповідно до аналітичних потреб. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2017. № 1. С. 140-146.
14. Сілова Я., Пустовіт В. Систематизація факторів та критеріїв інвестиційної привабливості. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. 2020. № 1. С. 88-94. DOI: <https://doi.org/10.20998/%25x>

References:

1. Chung, W. & Song, J. (2004). Sequential Investment, Firm Motives, and Agglomeration of Japanese Electronics Firms in the United States. *Journal of Economics & Management Strategy*, 13, 539-560. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1430-9134.2004.00022.x> [in English]
2. Heeley, M. B., King, D. R. & Covin, J. G. (2006). Effects of Firm R&D Investment and Environment on Acquisition Likelihood. *Journal of Management Studies*, 43, 1513-1535. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1467-6486.2006.00636.x> [in English]
3. Investment Climate Surveys (2020). The World Bank. Retrieved from : <http://rru.worldbank.org/InvestmentClimate/> [in English]
4. Luo, Y. (1998). Industry Attractiveness, Firm Competence, and International Investment Performance in a Transitional Economy. *Bulletin of Economic Research*, 50, 73-82. doi: <https://doi.org/10.1111/1467-8586.00052> [in English]
5. Sustainable Development Report. Retrieved from : <https://dashboards.sdgindex.org/rankings> [in English]
6. Boldova, A. A. & Kosiuch, R. O. (2018). Estimation of fair value as the main criterion of investment attractiveness of the company. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu*. Seriya : Ekonomika, 23 (5), 138-143 [in Ukrainian].
7. Voloshenko, S. (2020). Methods for assessing the investment attractiveness of the enterprise. *Zbirnyk naukovykh prats L'OHOS*, 74-75 [in Ukrainian].
8. Yepifanova, I. Yu. & Hladka, D. O. (2020). Management of investment attractiveness of dairy enterprises. *Ekonomika ta derzhava*, 5, 64–69. doi: 10.32702/2306-6806.2020.5.64 [in Ukrainian].
9. Zavadskykh, H. M. (2017). Methodical approaches to assessing the investment attractiveness of the region. *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*. Mykolaivskyy natsionalnyj universytet imeni V. O. Sukhomlyns'koho, 17, 152-155 [in Ukrainian].
10. Zubchenko, V. V. (2017). Methodical approaches to assessing the investment attractiveness of agricultural enterprises. *Ekonomika ta upravlinnia APK*, 1, 35-43 [in Ukrainian].
11. Kovalov, V. V. & Fedorchuk, O. M. (2020). Investment attractiveness and methods of its evaluation. Theory, methodology and practice of accounting, taxation and analysis of production and economic activities of agribusiness entities and rural areas: new realities and prospects in the context of integration processes, Kherson : Ajlant, 259-270 [in Ukrainian].
12. Ovander, N. L. & Liubetska, M. O. (2017). Conceptual model of diagnostics of investment attractiveness of the enterprise. *Ekonomika ta suspilstvo*, 10, 314-320 [in Ukrainian].
13. Rzaieva, T. H. & Vakulova, V. O. (2017). Directions for assessing the investment attractiveness of the region and their direction in accordance with analytical needs. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, 1, 140-146 [in Ukrainian].
14. Silova, Ya. & Pustovit, V. (2020). Systematization of factors and criteria of investment attractiveness. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «Kharkivskyy politekhnichnyj instytut»*, 1, 88-94 doi: <https://doi.org/10.20998/%25x> [in Ukrainian].

